

PODRZUCIĆ (31) *vb pf*

o jasne.

inf podrzucić (4). ◇ *praet 2 sg m* podrzuciłeś, -ś podrzucił (2). ◇ *3 sg m* podrzucił (14), [podrzuciał]. ◇ *3 pl m pers* podrzucili (2). ◇ *imp 2 sg* podrzuc (1). ◇ *con 1 pl m pers* by(s)my podrzucili (1). ◇ *impers praet* podrzuc(o)no (1). ◇ *con* by podrzuc(o)no (1). ◇ *part praet act* podrzuciwszy (5).

Sł stp: podrucić, Cn brak, Linde XVI (cztery z niżej notowanych przykładów) i XVIII w.

1. Rzucić pod coś, w pobliże czegoś [komu, czemu (żywotne)] (1) : Bestiis obicere, Zwierzętóm podrzucić áby był ziedzión. *Mącz* 24c.

[*podrzucić kogo pod co: Ten [Palamedes]/ [...] fyná mu iego Thelemachá pod pług podrzucił. CiceroKosz [K5]v.*]

2. *Podsunąć, zbliżyć* (1) :

Zwrot: »[co] pod oczy [komu] podrzucić« (1): Ná drodze/ nie przełał go [tj. św. Antoniego] nieprzyjaciel [tj. czart] kuścić: mię ńrzebmą/ pod oczy mu podrzucił/ áby go łákomńtwem od záczytey drogi odwiódł. *SkarŻyw* 57.

3. *Podłożyć, umieścić gdzieś ukradkiem, skrycie* (2) :

Zwroty: »dziecię podrzucić« (1): Subdere puerum, Cudze dziecę podrzucić *Mącz* 93a.

»podrzucić ogień« (1): ieden łotr ńtaplowanie zdráda/ podrzuciłwzy ogień/ zápalił/ z ktorego dymu w podziemney iáłkini/ iáko w piekle wiele ńię ludzi záduńilo *StryjKron* 722.

4. *Zastąpić (zwykle w celu oszustwa) czymś (też kimś) innym, nie tym, którego się ktoś spodziewał, niewłaściwym, nieprawdziwym; podstawić; supponere Vulg, Mącz [w tym: kogo (1), co (9)] (12) : Leop Am 8/5; Pińzą Zydowie iż mu [król Asyryjski] też dał Cielce złote ktore były w Bethel y Dán ktore chwalili/ ále káplani ich podrzucili miedzyáne pozłóciłwzy ie/ á złote zátáli *BielKron* 88; Testamentum supponere, Fálźiwy teńtáment podrzucić. *Mącz* 312a, 312a [2 r.].*

podrzucić komu (3): *BielKron* 15; Gdy niekory Filofof mocnie ńie ńpierał/ iż mądry niemoże ńie omylić: tedy mu podrzuciono ptaká [*obiecta avis est*] nie tego ktorego on chćiał, á gdy go iadł/ niebędać tego mńimánia/ żeby mu co podrzuciono [*suppositiciam esse*]/ dano mu winę w onem ie^{go} omyleniu. *ModrzBaz* 65.

Zwroty: »[co] fałszywie podrzucić« (1): *Supponere item, Co fałszywie podrzucić. Mącz* 312a.

»na to mieńce podrzucić« (1): Nowokrczeńcy ńłowo krztu y krzczenia [...] śmieie odrzuciłwzy/ ná to mieńce nurzánie/ ábo ponurzánie ńwe ńprońne [...] podrzucili *WujNT* 11.

a. *O wyrazach w tekńcie; też: dodać* (2) : Mńimáćie zem pokoy przyńzedł dáć ná źiemie? Nie mowię wam/ ále miecz (*marg*) Gr. y S. rozdzielenie/ ále Tertullian pińze/ ze to Márkion podrzucił (-). *BudNT Luc* 12/51.

podrzucić do czego (1): Orygenes/ ktory wiele błędoń náńiał: ten dziećinny chrzeńt/ vńtáwą Apońtolńką názywać śmiał. [...] Cypryan náńládował Orygenesa/ ále ńię y ten vńkńął (ábo też to kto do iego pińánia/ iáko ieden podmiot podrzucił) *NiemObr* 147.

5. *Poddać czyjeńś władzy [w tym: kogo (4), co (11)] (15) :*

[*podrzucić komu: BudArt H3v cf »sobie podrzucić«.*]

Zwroty: »podrzucić pod posłuszeństwo [czyje]« (3): A ná to też iest [człowiek] stworzon/ áby Pan miał cześć á chwałę z niego/ á rokofzował sobie nád nim/ podrzuciwszy wżytko ná ziemi pod pośluzieństwo iego. *RejAp* 1; *RejPos* 120v; *RejZwierc* 1v.

[»sobie podrzucić« = *wziąć we władanie*: Synowi lepak Bożemi dana [...]: taka władza y síła że sobie może wżytko przez nią podrzucić/ oprócz onego/ który mu wżytko podrzucił. *BudArt* H3v.]

Szereg: »podrzucić a podłożyć« (1): A tám przyniołł wżytki łupy sprzećwownikow á nieprzyiaciół tego to człowieká nędznego [...]. A tám ie podrzucił á podłożył [...] pod święte nogi iego. *RejPos* 344v.

W przen (13) :

Zwrot: »podrzucić pod nogi, przed nogi [czyje]« [szyk zmienny] (12:1): Poddał [Bóg] pod moc náłfe tu wżytki narody/ A pod nogi náłfe podrzucił s przygodi/ Pogány ktorzy nam tu czynili ílkody. *LubPs* M4v, C; wżytki sprawy swoie podrzuc przed nogi iego [Pana] *RejPos* 14; iż [Bóg] woły/ żwirzeta/ y wżytki ptaki podrzucił pod nogi nędznego człowieká/ áby tego vzywaiac/ dawał chwałę świętemu Bołtwu iego *RejPos* 162, 3v, 72, 85v, 120v, 130v (10); *JanNKarGórn* G4; [*Krofej* E3, M8v].

6. [Oszukać, zwieść (błędne tłumaczenie z łac.) [kogo]: ⟨...⟩ quare imposuisti mihi? czemuż {mýe} podrzvczil *TomZbrudzBrul Gen* 29/25.]

Synonimy: 3. *podemknąć, podmieść*; 4. *odmienić, podłożyć, podstawić, wymienić, zastąpić*.

Formacje współrdzenne cf RZUCIĆ.

Cf **PODRZUCENIE, PODRZUCONY**

MŚ, LWil